

Les 1 De aarde rond

Mensen werden nieuwsgierig naar de wereld om hen heen. Ze leerden het **kompas** gebruiken en durfden verder de zee op. Kostbare spullen uit Azië zoals porselein, zijde en kruiden werden over land naar Europa gehaald. Totdat een Turkse stam de kooplieden tegenhield. Toen gingen Europeanen op zoek naar een route over zee naar Azië. **Columbus** voer naar het westen en vond Amerika. **Vasco da Gama** voer naar het zuiden om **Kaap de Goede Hoop** en kwam in Azië. Spanje veroverde het westen van de wereld en Portugal veroverde Afrika en Azië. Iedereen moest voortaan de kostbare spullen van hen kopen.

Les 2 Op zoek naar Azië

Willem Barentsz

probeerde via het noorden de weg naar Azië te vinden. Hij vertelde kooplieden over de vele walvissen, want met walvisjacht was veel geld te verdienen.

Op zijn laatste reis liep het schip vast in het ijs. De bemanning bouwde met hout van het schip **Het Behouden Huys**. Barentsz overleefde de winter niet. Zeereizen waren heel gevaarlijk. Piraten vielen aan, je kon verdwalen, in een storm of juist zonder wind komen, honger lijden of **scheurbuik** krijgen. Vooral bij **Kaap Hoorn** stormde het vaak. **Cornelis de Houtman** vond met stiekem nagemaakte kaarten van Portugezen de route naar Azië.

het kompas

Op een kompas kun je aflezen waar het noorden is. Een kompas wordt bijvoorbeeld op zee gebruikt.

Columbus

Een ontdekkingsreiziger die voor Spanje voer. Hij zocht Azië via het westen. Hij kwam aan in Amerika.

Vasco da Gama

Een ontdekkingsreiziger uit Portugal. Hij vond de route over zee naar Azië via het zuiden. Hij voer om Afrika heen.

Kaap de Goede Hoop

Een smal stuk land dat uitloopt in zee, in het zuiden van Afrika. De schepen voeren eromheen om in Azië te komen.

Willem Barentsz

Een ontdekkingsreiziger uit Nederland. Hij zocht de route naar Azië via het noorden.

Het Behouden Huys

De naam van de hut waarin Willem Barentsz en zijn mannen de winter doorbrachten op de Noordpool.

de scheurbuik

Een ziekte waarbij je je zwak voelt en waarbij je tandvlees gaat bloeden. Je krijgt de ziekte doordat je langere tijd niet genoeg verse groenten of fruit eet. Deze ziekte kwam vroeger vaak voor bij zeemannen.

Kaap Hoorn

Een smal stuk land dat uitloopt in zee, helemaal in het zuiden van Zuid-Amerika. Het stormt er vaak.

Cornelis de Houtman

Een ontdekkingsreiziger uit Nederland. Met geheime informatie van de Portugezen vond hij de zeeroute naar Azië.

Les 3 De Nieuwe Wereld

Spanjaarden en Portugezen werden schatrijk van de **wereldhandel**.

In Amerika ontdekten Spanjaarden aardappels, tomaten, mais en cacao. Vanuit Spanje namen ze paarden, wapens en wielen mee naar de **Nieuwe Wereld**. Ze verbouwden er suikerriet, katoen, cacao en tabak. Ze zochten er goud en zilver. Ze lieten indianen het zware werk doen. Ze dwongen de indianen om christen te worden. Veel indianen stierven aan ziektes die de Spanjaarden meedroegen. Ieder jaar brachten de Spanjaarden goud en zilver naar hun koning. De schepen die het vervoerden, heetten de **zilervloot**.

de wereldhandel

Kooplieden die handelden met landen over de hele wereld.

de Nieuwe Wereld

De Europeanen noemden Amerika heel lang de Nieuwe Wereld omdat het een heel groot, onbekend land was.

de zilervloot

De Spaanse vloot die kostbaarheden van Amerika naar Spanje bracht. De kostbaarheden waren voor de Spaanse koning.

Los het op

Mensen proberen sinds de vroegste geschiedenis dingen op te lossen en te verklaren. Bestaat er voor alles een oplossing? Hoe gingen mensen met problemen om?

Les 1

Door een wereldkaart in te kleuren, kun je zien hoe de Portugezen en de Spanjaarden afspraken maakten over verdeling van de wereld.

Les 2

Door een schip te bekijken, zie je hoe mannen aan boord op lange reizen aan eten en drinken kwamen.

Les 3

Door het zilervlootspel te spelen, zie je welke oplossingen de Spanjaarden hadden bedacht om de zilervloot in Spanje te krijgen.

Zo leer je voor de toets

- Bekijk de samenvatting.
- Leer de teksten en de dik gedrukte woorden.
- Vraag iemand om je te overhoren.

De toets is op

